

Assen, 9 juli 2025
Ons kenmerk: 1001804

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING FLORA- EN FAUNA-ACTIVITEIT

Vergunninghouder : Woonservice
Activiteit : Verduurzamen van woningen
Locatie : Diverse woningen in Beilen, Hooghalen, Nieuw-Balinge, Oranje en Wijster

Deze omgevingsvergunning wordt verleend voor de periode vanaf de datum van afgifte van deze vergunning tot en met 1 april 2030.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben, met inachtneming van artikelen 8.74j. en 8.74k van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), besloten aan Woonservice op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een omgevingsvergunning, zoals bedoeld in artikel 5.1. tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet te verlenen voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) voor de Vogelrichtlijn voor de huismus (*Passer domesticus*) en huiszwaluw (*Delichon urbicum*), waar het gaat om:
  - b. het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van huismus en huiszwaluw, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- artikel 11.46., eerste lid, van het Bal voor de habitatrichtlijn voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus Nathusii*) waar het gaat om:
  - b. Het opzettelijk verstoren van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis;
  - d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

GS hebben besloten om de aanvraag te weigeren voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 11.37, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) waar het gaat om:
  - d. het opzettelijk storen van huismus en huiszwaluw.

Voorschriften

Aan deze omgevingsvergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De omgevingsvergunning wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2. Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de werkzaamheden, zoals beschreven in de aanvraag en de daarbij behorende stukken.
- 1.3. De vergunninghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe via yth@drenthe.nl, indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4. Deze omgevingsvergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts-)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze omgevingsvergunning.

- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze omgevingsvergunning en de bijbehorende brief (papier of digitaal) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6. De vergunninghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau/ecologisch deskundige de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau of ecologisch deskundige door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan Soortenbescherming 5 dorpen in Drenthe, 16 december 2024, door ATKB (hierna Activiteitenplan), behorend bij dit besluit.
- 1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring, zoals beschreven op www.rvo.nl/ecologisch-deskundige (hierna ecologisch deskundige) én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijziging(en) dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij deze omgevingsvergunning.
- 1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.
- 1.12. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologische deskundige vastgesteld te zijn dat er geen beschermde soorten meer in de woningen aanwezig zijn.
- 1.13. Binnen twee maanden na het verlenen van deze vergunning dienen alle waarnemingen van soorten, van het nader onderzoek, te worden ingevoerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

2. Soort specifieke voorschriften

Huismus en huiszwaluw

- 2.1. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periode(s) van de huismus en de huiszwaluw. De (meest) kwetsbare periode (broedseizoen) loopt globaal van maart t/m augustus. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de huismus in perioden met vorst. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van vogels.
- 2.2. De vergunninghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal 46 tijdelijke nestkasten (type GZTH van Unitura of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de huismus aan te

bieden, conform het Activiteitenplan. In het voorjaar van 2024 zijn deze kasten reeds opgehangen: 15 kasten hangen in Beilen, tien in Hooghalen, vijf in Nieuw- Balinge, zes in Oranje en tien in Wijster.

- 2.3. Gedurende de periode waarin de kasten aanwezig moeten blijven, dienen deze ook functioneel te blijven. Hierbij dient bijvoorbeeld rekening gehouden te worden met het behoud van de vrije in-/en uitvliegroute door takken of ander groen te verwijderen of het schoonmaken van de nestkasten buiten het broedseizoen.
- 2.4. Deze kasten dienen tenminste tot één jaar na afronding van de werkzaamheden beschikbaar te blijven voor de huismus. Verwijdering van deze tijdelijke kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode en alleen als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn.
- 2.5. Nesten van huismus worden door de werkzaamheden niet aangetast en dienen te allen tijde behouden te blijven. Uitzondering hierop zijn de nestplaatsen aan de Smilderweg 20 en 22 in Hooghalen. Voorafgaand aan de dakwerkzaamheden aan deze woningen, maar buiten de broedperiode van de huismus, dienen de daken ongeschikt gemaakt te worden voor huismus.
- 2.6. Na afronding van de werkzaamheden aan Smilderweg 20 en 22 in Hooghalen zijn de daken weer geschikt en toegankelijk voor huismus door het aanbrengen van verhoogd vogelschroot, conform het activiteitenplan.
- 2.7. Zowel de tijdelijke als permanente voorzieningen voor de huismus dienen gerealiseerd te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de huismus en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.
- 2.8. De vergunninghouder dient zes nestkommen(KN HZ 03-huiszwaluwnestkast of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor huiszwaluw, op te hangen in het plangebied in Oranje. De nestkommen dienen in ieder geval voorafgaand aan het broedseizoen van huiszwaluw in 2026 functioneel te zijn.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

- 2.9. De vergunninghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De (meest) kwetsbare perioden, de kraamperiode en de overwintering, lopen respectievelijk van mei t/m juli en van november tot 1 april. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kunnen deze perioden langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van vleermuizen.
- 2.10. De vergunninghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal 116 tijdelijke vleermuiskasten (type ANS-2 Veldshop of VMTH1 Unitura of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis aan te bieden, conform het Activiteitenplan. Daarnaast dienen zestien kraamkasten (VMT3 Unitura of kwalitatief vergelijkbaar) opgehangen te worden. De kasten zijn reeds in het voorjaar van 2024 opgehangen: 28 kleine- en vier kraamkasten in Beilen, 28 kleine- en 4 kraamkasten in Hooghalen, 12 kleine kasten in Nieuw-Balinge, 16 kleine- en vier kraamkasten in Oranje en 24 kleine- en vier kraamkasten in Wijster.
- 2.11. Gedurende de periode waarin de kasten aanwezig moeten blijven dienen deze ook functioneel te blijven. Hierbij dient rekening gehouden te worden met aanschijsing van de kasten en het behoud van de vrije in-/en uitvliegroute door bijvoorbeeld takken of ander groen te verwijderen.
- 2.12. Deze kasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen als bedoeld in voorschrift 2.17 zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de vleermuizen. Verwijdering van deze tijdelijke kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de meest kwetsbare periode en als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn.
- 2.13. Voorafgaand aan de werkzaamheden, bij voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden en binnen de actieve periode, maar buiten de kraamperiode, dienen de woningen natuurvrij gemaakt

te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in het Activiteitenplan. Indien het natuurvrij maken niet door de ecologisch deskundige zelf/onder begeleiding van wordt uitgevoerd, dient binnen maximaal 1,5 dag na het natuurvrij maken, de methode van natuurvrij maken gecontroleerd te worden door de ecologisch deskundige.

- 2.14. Bij het natuurvrij maken dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Tevens dient er voorkomen te worden dat verblijfplaatsen onnodig natuurvrij gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode(s) plaatsvinden. Uitstel van de werkzaamheden dient ook uitstel van natuurvrij maken te betekenen.
- 2.15. Voorafgaand aan de werkzaamheden, binnen het actieve seizoen en na drie dagen (met voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden) na het natuurvrij maken dient door een ecologisch deskundige door middel van een in- en/of uitvliegcontrole conform het vleermuisprotocol vastgesteld te zijn dat er geen vleermuizen in de woningen meer aanwezig zijn. Wanneer er niet kan worden vastgesteld dat er geen vleermuizen aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.13 t/m 2.15 worden herhaald.
- 2.16. De vergunninghouder dient voor de permanente situatie minimaal 98 kleine inbouwkasten (type VMPM1 of kwalitatief vergelijkbaar) en minimaal 20 kraamkasten (type VMPMK1 of kwalitatief vergelijkbaar) geschikt voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aan te bieden conform het activiteitenplan.
Beilen: hier worden 28 kleine kasten en vier kraamkasten ingemetseld (zie figuur 23 in activiteitenplan)
Hooghalen: hier worden 30 kleine kasten en zes kraamkasten ingemetseld. In afwijking van het activiteitenplan worden bij Schoteltkamp 10 en 16 twee kraamkasten ingemetseld.
Nieuw-Balinge: in afwijking van het activiteitenplan worden hier acht kleine kasten en twee kraamkasten ingemetseld.
Oranje: hier worden 12 kleine kasten en vier kraamkasten ingemetseld (zie figuur 32 in activiteitenplan).
Wijster: hier worden 20 kleine kasten en vier kraamkasten ingemetseld (zie figuur 36 in activiteitenplan)
- 2.17. Na afronding van de werkzaamheden dienen de daken van de woningen weer toegankelijk en geschikt te zijn voor vleermuizen. Daarbij worden de huidige invliegopeningen behouden.
- 2.18. Zowel de tijdelijke als permanente voorzieningen voor de dwergvleermuizen dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soort(en) waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend, dient tenminste aanwezig te zijn tijdens de volgende momenten:
  - 3.1.1. bij het natuurvrij maken of de controle op de methode van natuurvrij maken, voorafgaand aan de werkzaamheden;
  - 3.1.2. bij de controle of het natuurvrij maken succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
  - 3.1.3. tijdens het aanbrengen van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties;
  - 3.1.4. bij de start van de werkzaamheden na het natuurvrij maken;
  - 3.1.5. bij het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen;
- 3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.
- 3.3. Er dient voorkomen te worden dat nestplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode plaatsvinden.
- 3.4. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van purschuim en kleverig materiaal.

4. Zorgplicht

- 4.1. De vergunninghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.
- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de vergunninghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten. Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

5. Stikstof

Het is mogelijk dat er voor deze activiteit op grond van de Omgevingswet een omgevingsvergunning voor een natura 2000-activiteit noodzakelijk is. In de Omgevingswet is de bescherming van natura 2000-gebieden vastgelegd. U bent verplicht om voordat u gaat beginnen te inventariseren wat de effecten van de activiteit zijn op de omliggende natura 2000-gebieden door bijvoorbeeld het uitvoeren van een AERIUS-berekening. Afhankelijk van de uitkomst is mogelijk een aanvullende ecologische toetsing nodig en dient u mogelijk vooraf een omgevingsvergunning bij de provincie aan te vragen. Zie voor meer informatie hierover de volgende website: www.provincie.drenthe.nl/natuurbescherming of neem contact op met de provincie Drenthe op telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

Drs. M. Middel,
Themamanager Vergunning, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- Woonservice (digitaal);
- ATKB (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Midden-Drenthe (digitaal).

Omgevingsvergunningstermijn

Het kan voorkomen dat de in de omgevingsvergunning gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de omgevingsvergunning betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn te verzoeken om verlenging. Daarvoor kunt u contact opnemen via vth@drenthe.nl.

Bezwaar

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 19 december 2024 hebben wij van ecologisch adviesbureau ATKB namens woningstichting Woonservice (hierna vergunninghouder) een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. De aanvraag heeft betrekking op het verduurzamen van diverse woningen in vijf dorpen, in de gemeente Midden-Drenthe (zie tabel 1). De vergunninghouder heeft een omgevingsvergunning aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal voor de huismus (*Passer domesticus*) en huiszwaluw (*Delichon urbicum*), artikel 11.37, eerste lid en onder d, van het Bal voor wat betreft het verstoren van huiszwaluw (*Delichon urbicum*) en artikel 11.46, eerste lid en onder b en d, van het Bal voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

Tabel 1 De adressen waar de vergunningsaanvraag voor is aangevraagd. Bron: Activiteitenplan

Complex	Adres	Plaats
BEI001	Violenstraat 2 t/m 16 E	Beilen
BEI006	Violenstraat 13 t/m 27 (o), 30, 32, 34 en 36	Beilen
HOO002	Laaghalerveen 12 en 12A	Hooghalen
HOO003	Schoteltkamp 4, 8 en 10	Hooghalen
HOO004	Schoteltkamp 16 en 18	Hooghalen
HOO005	Schoteltkamp 20 en 22	Hooghalen
HOO013	Stengelinstraat 2 en 4	Hooghalen
HOO014	Smilderweg 20 en 22	Hooghalen
NBA002	Haarweg 14, 12	Nieuw-Balinge
NBA003	Kievitstraat 8, 10, 15, 17	Nieuw-Balinge
ORA001	Oranje 21*, 23 en 29	Oranje
ORA002	Oranje 25 en 27	Oranje
ORA003	Oranje 46, 48, 50 en 52	Oranje
WIJ001	Esstraat 17, 18, 19	Wijster
WIJ002	Esstraat 20 t/m 26 E	Wijster
WIJ003	Esstraat 28 en 32	Wijster
WIJ011	Esstraat 5 en 7	Wijster
WIJ012	Esstraat 33 t/m 39 (O)	Wijster

*Oranje 21 is tijdens het nader onderzoek door Woonservice verkocht. Hierdoor is deze woning geen onderdeel van deze vergunningsaanvraag

2. Wettelijk kader

Het is op grond van artikel 5.1, tweede lid en onder g, van de Omgevingswet (Ow) verboden om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor zover het gaat om een in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) aangewezen geval. De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermd volgens diverse beschermingsregimes van het Bal.

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus en huiszwaluw zijn beschermde inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.37, eerste lid, van het Bal, waar het gaat om:

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld onder a, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;

- c. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels als bedoeld onder a; of
- d. het opzettelijk storen van vogels als bedoeld onder a.

Het nest van een vogel is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlinder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest dient te worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 11.37, eerste lid en onder b, van het Bal is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus en huiszwaluw zijn daarnaast op basis van vaste jurisprudentie en de [Beleidsregels bescherming natuur provincie Drenthe](#) bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald. Doordat bij de uitvoering van de werkzaamheden nestplaatsen van de huismus en huiszwaluw worden vernield, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Op grond van artikel 11.37, eerste lid en onder d, van het Bal is het daarnaast verboden om vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te (ver)storen. Het verbod op het opzettelijk storen van vogels geldt niet op grond van artikel 11.37, derde lid, van het Bal als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Uit de aanvraag blijkt dat er tijdens de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar blijven voor de huismus waarmee eventuele verstoring geen wezenlijke invloed zal hebben op de staat van instandhouding van de soorten. Voor de huiszwaluw geldt dat deze tijdens de werkzaamheden niet in Nederland aanwezig is waardoor ook voor deze soort geen sprake is van wezenlijke verstoring.

2.2 *Habitatrichtlijn*

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn beschermde inheemse zoogdiersoorten als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn en bijlage II van het verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid van het Bal waar het gaat om:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven, alsmede essentiële foerageergebieden en vliegroutes leidend naar deze verblijfplaatsen. Voornoemde is van vitaal belang voor een gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd op grond van artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal. Doordat bij de uitvoering van de werkzaamheden verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis worden vernield, is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Naast artikel 11.46, eerste lid en onder d, van het Bal is een omgevingsvergunning aangevraagd voor artikel 11.46, eerste lid en onder b, van het Bal. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er

sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis gedurende uitvoering van de werkzaamheden.

2.4 Beoordelingsgronden vergunningverlening

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

3. De situatie

Woonservice is voornemens om diverse woningen verspreid over vijf dorpen te verduurzamen. Er vinden verschillende werkzaamheden plaats:

- het isoleren van spouwmuren en vloeren
- het isoleren van daken (van binnenuit)
- het vervangen van kozijnen en beglazing
- Schilderwerk buitenom
- Reinigen goten en kunststof
- Onderhoud aan (platte) daken

Bovenstaande geldt voor alle woningen, behalve Oranje 23 en 29 in Oranje en Smilderweg 20 en 22 in Hooghalen. Hiervoor geldt:

- Oranje 23 en 29 in Oranje: Deze woningen bevatten geen spouw, en dus zal hier geen spouwisolatie plaatsvinden. Wel wordt bij Oranje 23 de dakkapel vervangen.
- Smilderweg 20 en 22 in Hooghalen: hiervan worden de daken wel vervangen.

Bovengenoemde werkzaamheden kunnen negatieve effecten op beschermde soorten en/ of hun nest- of verblijfplaatsen hebben.

3.1 Uitgevoerd onderzoek

Door adviesbureau ATKB is een quickscan uitgevoerd die bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 24 maart 2023. Op basis van de uitkomsten van deze quickscan kunnen negatieve gevolgen voor huismus, gierzwaluw, huiszwaluw, spreeuw, gebouw bewonende vleermuissoorten en steenmarter niet op voorhand uitgesloten worden. Alle overige beschermde soorten zijn uitgesloten op basis van de quickscan (ATKB, Quickscan Soortenbescherming verschillende dorpen in Drenthe, 5 juni 2023). Naar de soorten die niet uitgesloten konden worden op basis van de quickscan is nader onderzoek uitgevoerd in 2024. Dit onderzoek is uitgevoerd conform meest recente kennisdocumenten voor de soort, het vleermuisprotocol en/of soorteninventarisatie-protocollen. Hiermee kunnen wij concluderen dat er voldoende onderzoek is uitgevoerd.

De resultaten van het nader onderzoek zijn samengevat te zien in tabel 2 en worden vervolgens per dorp verder uitgewerkt.

Tabel 2 Overzicht van de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen binnen de verschillende plangebieden. Bron: Nader onderzoek (ATKB, 15 oktober 2024)

Dorp	Beilen Figuur 12	Hooghalen Figuur 13/14	Nieuw-Balinge Figuur 15	Oranje Figuur 16	Wijster Figuur 17	Totaal
Huismusnest	5	20	2	6	12	46
Gierzwaluwnest	0	0	0	0	1	1
Huiszwaluwnest	0	0	0	1	0	1
Spreeuwennest	0	8	2	0	5	15
Ppip kraamverblijf	0	1	0	2	0	3
Ppip paarverblijf	5	3	0	1	4	14
Ppip zomerverblijf	2	5	2	1	2	11
Pnat zomerverblijf	0	0	1	0	0	1
Pnat paarverblijf	0	0	0	2	0	2

Beilen (zie figuur 2)

In Beilen zijn vijf nesten van huismus vastgesteld waarvan vier nesten aanwezig zijn onder de onderste rij dakpannen en één nest onder de zonnepanelen is waargenomen. Overige vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet binnen het plangebied waargenomen. In Beilen zijn verder vijf paarverblijfplaatsen en twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. De invliegopeningen van de verblijfplaatsen bevinden zich achter de gevelpannen. Verblijfplaatsen van andere vleermuissoorten zijn niet waargenomen.

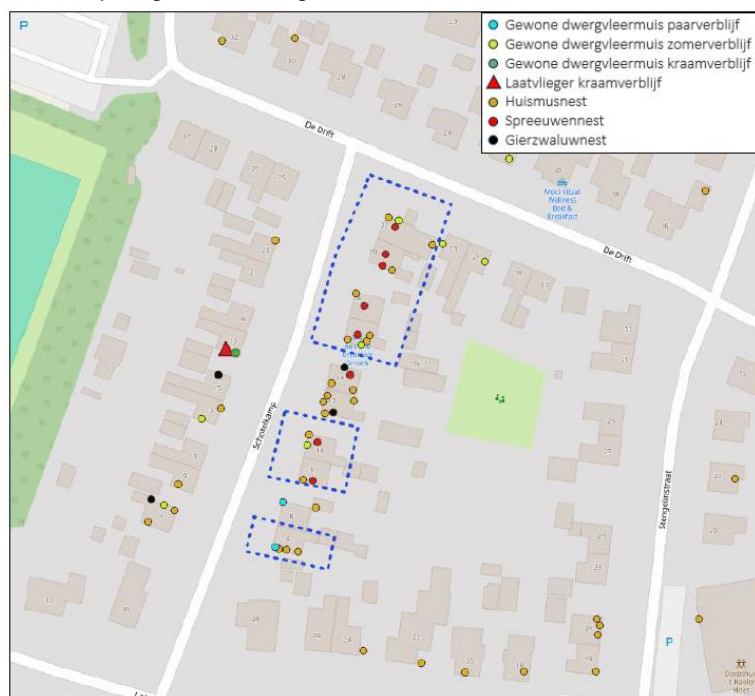

Figuur 2: Locatie met aangetroffen verblijfplaatsen in Beilen (bron: Activiteitenplan).

Hooghalen (zie figuur 3 en 4)

In Hooghalen zijn 20 nesten van huismus vastgesteld. De meeste hiervan bevinden zich onder de onderste rij dakpannen. Een enkel nest zit bij een dakkapel of schoorsteenpijp. Verder zijn acht nesten van spreeuw waargenomen. Deze bevinden zich bij een schoorsteen en achter nokpannen. Verder zijn binnen het plangebied van Hooghalen drie paarverblijfplaatsen, vijf zomerverblijfplaatsen en één kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis waargenomen. Andere vleermuissoorten zijn niet

waargenomen binnen het plangebied. Wel is een kraamverblijf van laatvlieger in de directe omgeving van het plangebied waargenomen.

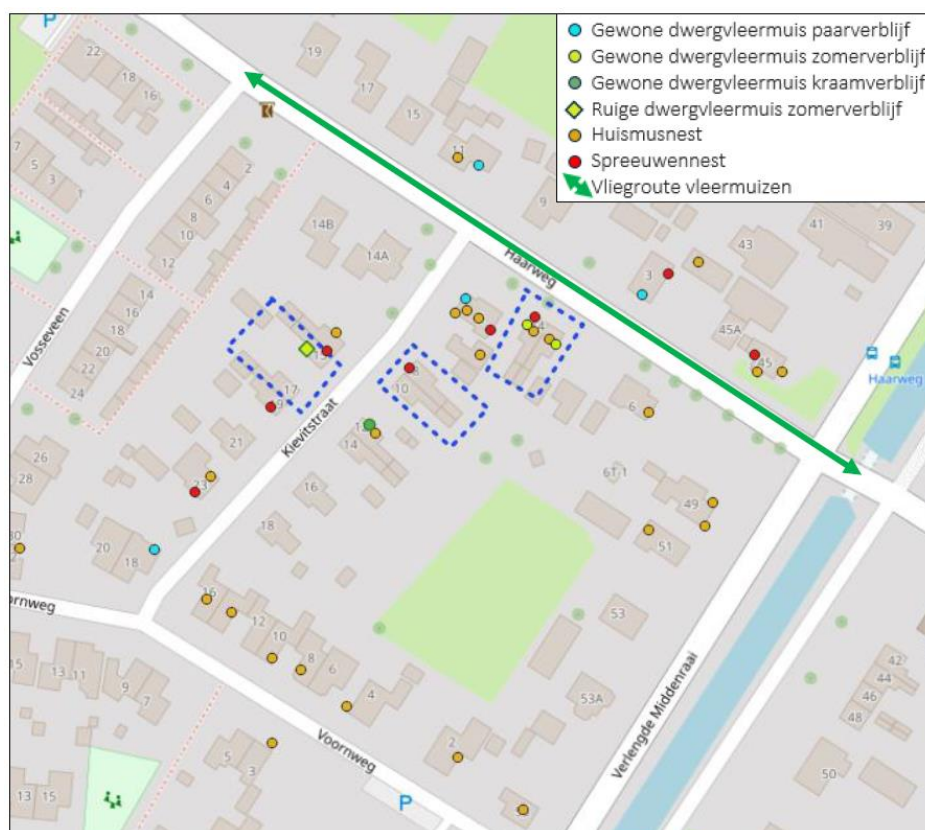
Figuur 3: Locatie met aangetroffen verblijfplaatsen in Hooghalen, Schotelkamp (bron: Activiteitenplan).

Figuur 4: Locatie met aangetroffen verblijfplaatsen in Hooghalen, Smildersweg/ Stengelinstraat en Laaghalerveen (bron: Activiteitenplan).

Nieuw-Balinge (zie figuur 5)

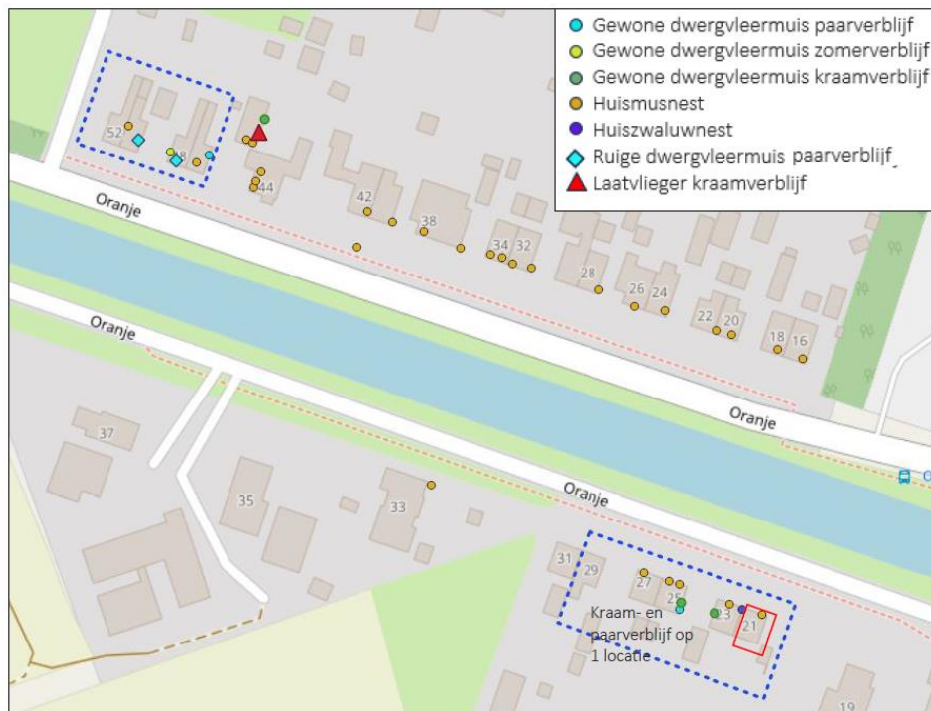
In Nieuw-Balinge zijn twee nesten van huismus waargenomen, deze bevonden zich onder de onderste rij dakpannen. Daarnaast zijn drie nesten van spreeuw binnen het plangebied waargenomen. Andere vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet binnen het plangebied vastgesteld. Verder zijn twee zomerverblijven van gewone dwergvleermuis en één zomerverblijf van ruige dwergvleermuis vastgesteld. De invliegopeningen bevinden zich onder de kantpannen en nokvorst waarbij de verblijfplaatsen zich waarschijnlijk in de spouwmuur of onder het dak bevinden. Andere vleermuissoorten zijn niet binnen het plangebied waargenomen.

Figuur 5: Locatie met aangetroffen verblijfplaatsen in Nieuw-Balinge (bron: Activiteitenplan).

Oranje (zie figuur 6)

In Oranje zijn zes nesten van huismus waargenomen. Deze bevinden zich op verschillende plekken op het dak. Er is daarnaast één nest van huiszwaluw waargenomen bij een aanbouw. Andere vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet binnen het plangebied vastgesteld. In Oranje zijn twee paarverblijven, één zomerverblijf en twee kraamverblijven van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Tot slot zijn twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied. Andere vleermuissoorten zijn niet binnen het plangebied waargenomen. Wel is een kraamverblijf van laatvlieger naast het plangebied aangetroffen.

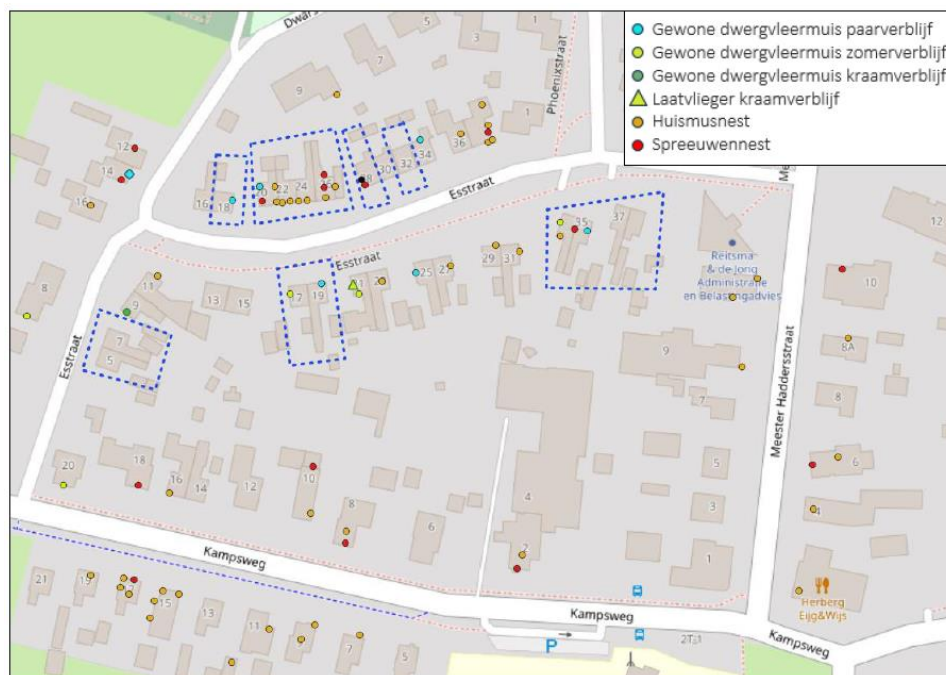

Figuur 6: Locatie met aangetroffen verblijfplaatsen in Oranje. De rood omlijnde woning valt buiten het plangebied (bron: Activiteitenplan).

Wijster (zie figuur 7)

In Wijster zijn 12 nesten van huismus waargenomen. De nesten bevinden zich onder de onderste rij dakpannen, bij de schoorsteenpijp en één nest onder de zonnepanelen. In het plangebied is één nest van gierzwaluw aangetroffen in een hoek onder de dakgoot. Ook zijn vijf spreeuwennesten vastgesteld bij de hoekpannen bij de goot van de woningen en bij een schoorsteen. In het plangebied zijn twee zomerverblijfplaatsen, drie paarverblijfplaatsen en één zomer/ paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. De invliegopeningen bevinden zich achter de nokpannen waarbij de verblijfplaatsen zich waarschijnlijk in de spouwmuur of onder het dak bevinden. Andere vleermuissoorten zijn binnen het plangebied niet waargenomen. Wel is een kraamverblijf van laatvlieger naast het plangebied aangetroffen.

Figuur 7: Locatie met aangetroffen verblijfplaatsen in Wijster (bron: Activiteitenplan).

Conclusie ecologische onderzoeken

Als gevolg van de werkzaamheden gaan er vier nestplaatsen van huismus en één nestplaats van huiszwaluw verloren. Daarnaast leiden de werkzaamheden tot versterking van gewone dwergvleermuis en het vernietigen van twee kraamverblijfplaatsen, 13 paarverblijfplaatsen en 12 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Tot slot kunnen de werkzaamheden leiden tot versterking van ruige dwergvleermuis en het vernietigen van één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis. Om die reden is een omgevingsvergunning voor een flora-en fauna-activiteit vereist. Er is geen sprake van aantasting van foerageergebied of vliegroutes van deze (of andere) soorten.

3.2 Tijdelijke en permanente compensatie

In het voorjaar van 2024 zijn in de vijf dorpen voorafgaand aan het nader onderzoek al verschillende kasten opgehangen voor huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (zie tabel 3). Hiermee wordt voldaan aan de gewenningsperiode die voor de verschillende voorzieningen en soorten gelden en conform de voor deze soorten geldende Kennisdocumenten. Na de werkzaamheden dienen de tijdelijke voorzieningen tenminste tot één jaar nadat de permanente voorzieningen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven. Het verwijderen van de tijdelijke kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode en alleen als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn door beschermde soorten. Na afronding van de werkzaamheden zijn alle daken toegankelijk voor huismus en spreeuw. Er worden voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen in de spouw ingemetseld en potentiële invliegopeningen van vleermuizen, als ook de ruimte onder het dak zelf blijven behouden. Hieronder volgt per dorp een samenvatting van de tijdelijke en permanente voorzieningen die zijn en worden gerealiseerd.

Tabel 3 Gerealiseerde tijdelijke voorzieningen voor beschermde soorten in de vijf dorpen. Bron: Activiteitenplan

Type kast	Beilen geplaatst	Beilen nodig	Hooghalen geplaatst	Hooghalen nodig	N-Balinge geplaatst	N-Balinge nodig	Oranje geplaatst	Oranje nodig	Wijster geplaatst	Wijster nodig
Gierzwaluwkast (GZTH1) (ook voor huismus)	15	0	10	8	5	0	6	0	10	0
Klein verblijf vleermuis (VMTH1)	28	28	28*	32	12	12	16	12	24	24
Kraamverblijf vleermuis (VMT3)	4	0	4	4	0	0	4	1	4	0

Beilen

In het plangebied Beilen zijn vijf nesten van huismus en vijf paarverblijfplaatsen en twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige nest- en verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente voorzieningen te overbruggen zijn er tijdelijke voorzieningen in de directe omgeving van het plangebied opgehangen. Het gaat om 15 kasten voor huismus (GZT1), 28 kleine vleermuiskasten (ANS-2/VMTH1) en vier kraamkasten (VMT3) voor gewone dwergvleermuis.

De werkzaamheden in Beilen hebben geen fysiek effect op de nesten van huismus. Na afronding van de werkzaamheden zijn de daken weer geschikt en toegankelijk voor huismus. Door het isoleren van de spouwmuren gaan wel verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren. In het plangebied zijn 11 kopgevels aanwezig. Bij elke kopgevel worden in de toekomstige situatie twee vleermuiskasten ingebouwd. Daarnaast worden bij zes woningen aan de lengte-gevel ook kleine kasten ingebouwd. Bij vier kopgevels wordt zowel een kleine kast als een kraamkast ingebouwd. Het gaat in totaal om 28 kleinere VMPM1 kasten en vier VMPMK1 kraamkasten.

Hooghalen

In het plangebied Hooghalen zijn 20 nesten van huismus, acht nesten van spreeuw en drie paarverblijfplaatsen, vijf zomerverblijfplaatsen en één kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Daarnaast is direct naast het plangebied een kraamverblijfplaats van laatvlieger vastgesteld. Om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige nest- en verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente voorzieningen te overbruggen zijn er tijdelijke voorzieningen in de directe omgeving van het plangebied opgehangen. Het gaat om 10 kasten voor huismus (GZT1), 28 kleine vleermuiskasten (ANS-2/VMTH1) en vier kraamkasten (VMT3) voor gewone dwergvleermuis.

De werkzaamheden in Hooghalen hebben geen fysiek effect op de nesten van huismus. Na afronding van de werkzaamheden zijn de daken weer geschikt en toegankelijk voor huismus. Door het isoleren van de spouwmuren gaan wel verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren. In het plangebied zijn 13 kopgevels aanwezig. Bij twee kopgevels, aan Schotelkamp 10 en 16 wordt zowel een kleine kast als een kraamkast ingebouwd. Bij de woningen aan de Smilderweg en de Stengelinstraat wordt in elke kopgevel een kraamkast ingemetseld. Verder worden nog eens 28 kleine kasten aan de kop-of zijgevels van de woningen in Hooghalen ingemetseld conform het activiteitenplan. Het gaat in totaal om 30 kleine VMPM1 kasten en zes VMPMK1 kraamkasten.

Nieuw- Balinge

In het plangebied Nieuw-Balinge zijn twee nesten van huismus, drie nesten van spreeuw, twee zomerverblijven van gewone dwergvleermuis en één zomerverblijf van ruige dwergvleermuis

vastgesteld. Om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige nest- en verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente voorzieningen te overbruggen zijn er tijdelijke voorzieningen in de directe omgeving van het plangebied opgehangen. Het gaat om vijf kasten voor huismus (GZT1) en 12 kleine vleermuiskasten (ANS-2/VMTH1) voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen fysiek effect op nesten van huismus en spreeuw. Na afronding van de werkzaamheden zijn deze nestplaatsen weer beschikbaar. Door de werkzaamheden gaan wel verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis verloren. Binnen het plangebied zijn zes kopgevels aanwezig. Bij vier kopgevels worden twee kleine vleermuisvoorzieningen ingemetseld. In afwijking van het activiteitenplan worden bij Kievitstraat 10 en 17, in plaats van twee kleine kasten, twee kraamkasten ingemetseld. Het gaat in Nieuw- Balinge dus in totaal om acht kleine VMPM1 kasten en twee VMPMK1 kraamkasten.

Oranje

In het plangebied Oranje zijn zes nesten van huismus, één nest van huiszwaluw en twee paarverblijven, één zomerverblijf en twee kraamverblijven, waarvan één ook als paarverblijfplaats in gebruik is, van gewone dwergvleermuis en twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied. Daarnaast is er direct naast het plangebied een kraamverblijf van laatzvlieger aangetroffen. Om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige nest- en verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente voorzieningen te overbruggen zijn er tijdelijke voorzieningen in de directe omgeving van het plangebied opgehangen. Het gaat om zes kasten voor gierzwaluw/ huismus (GZT1), 16 kleine vleermuiskasten (ANS-2/VMTH1) en vier kraamkasten (VMT3) voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen fysiek effect op nesten van huismus. Na afronding van de werkzaamheden zijn de daken van de woningen weer geschikt voor huismus. Door de schilderwerkzaamheden gaat wel één nest van huiszwaluw verloren. Daarnaast gaan door de werkzaamheden één paar-, één zomer- en één kraamverblijfplaats, die ook als paarverblijfplaats in gebruik is, van gewone dwergvleermuis en twee paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis verloren. Voor huiszwaluw worden aan drie woningen in totaal zes nestkommen (KN HZ 03-huiszwaluwnestkast of vergelijkbaar) opgehangen. Binnen het plangebied zijn zes geschikte gevels om vleermuisvoorzieningen in te realiseren. Er worden in totaal vier kraamkasten (VMPK1) en 12 kleine kasten (VMPM1) in de gevels gerealiseerd.

Wijster

In Wijster zijn 12 nesten van huismus, één nest van gierzwaluw, vijf spreeuwnestten en twee zomerverblijfplaatsen, drie paarverblijfplaatsen en één zomer/ paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Naast het plangebied is een kraamverblijf van laatzvlieger aangetroffen.

Om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige nest- en verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente voorzieningen te overbruggen zijn er tijdelijke voorzieningen in de directe omgeving van het plangebied opgehangen. Het gaat om tien kasten voor gierzwaluw/ huismus, 24 kleine vleermuiskasten (ANS-2/VMTH1) en vier kraamkasten (VMT3) voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen fysiek effect op nesten van huismus. Na afronding van de werkzaamheden zijn de daken van de woningen weer geschikt voor huismus. Door de werkzaamheden gaan wel de aangetroffen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren. Binnen

het plangebied zijn 12 kopgevels aanwezig. Acht kopgevels worden voorzien van twee kleine ingemetselde kasten. Vier kopgevels krijgen zowel een kleine kast als een kraamkast. Er worden in totaal vier kraamkasten (VMPK1) en 20 kleine kasten (VMPM1) in de gevels gerealiseerd.

Conclusie

Zowel de tijdelijk als de permanente voorzieningen zijn of worden conform de geldende kennisdocumenten voor de betrokken soorten gerealiseerd (zie Activiteitenplan hoofdstuk 5.5.1). Het plaatsen van de tijdelijke kasten dient te gebeuren onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Na afronding van de werkzaamheden zijn alle daken toegankelijk voor huismus en spreeuw. Er worden voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor vleermuizen in de spouw ingemetseld en potentiële invliegopeningen van vleermuizen naar als ook de ruimte onder het dak zelf blijven behouden.

3.3 Natuurvrij maken

De woningen dienen voorafgaand aan de werkzaamheden natuurvrij gemaakt te worden. Omdat de werkzaamheden geen directe effecten hebben op nesten van huismus en er gewerkt wordt buiten het broedseizoen is het niet noodzakelijk om de daken ontoegankelijk te maken voor vogels. Uitzondering hierop zijn de woningen aan de Smilderweg in Hooghalen. Deze woningen dienen voorafgaand aan de werkzaamheden maar buiten het broedseizoen ontoegankelijk gemaakt te worden voor huismus. Daarnaast dienen alle woningen ontoegankelijk gemaakt te worden voor vleermuizen om er zorg voor te dragen dat vleermuizen tijdens de werkzaamheden niet in de woningen aanwezig zijn. Het natuurvrij maken kan enkel plaatsvinden in de periode april, september en oktober, buiten de kwetsbare winter- en kraamperiode.

Verblijfplaatsen van vleermuizen dienen binnen de actieve periode natuurvrij gemaakt te worden door gebruik te maken van exclusion flaps. Deze borgen dat vleermuizen naar buiten kunnen, maar niet meer terug naar binnen. De exclusion flaps worden geplaatst voor openingen verspreid over geschikte locaties. Overige kieren kunnen dichtgezet worden met vulschuim, werings- of gootborstels of gaas.

Enkele dagen tot een week na het natuurvrij maken wordt door de ecologisch deskundig een controle uitgevoerd op het natuurvrij maken. Bij deze controle, een in- en/of uitvliegcontrole, wordt gekeken of er geen vleermuizen in de woningen meer aanwezig zijn voordat de renovatie begint. De werkzaamheden kunnen pas beginnen nadat de ecologisch deskundige beoordeeld heeft dat er geen vleermuizen en huismussen meer aanwezig zijn. Het kan dus voorkomen dat er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden wanneer bij de eerste controle nog vleermuizen in de woningen aanwezig zijn.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als de vergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De vergunninghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikelen 8.74j en 8.74k van het Bkl.

4.1 Belangenafweging

De vergunninghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid, genoemd in artikel 8.74j lid 1b onder 1 en artikel 8.74k lid 1b onder 3 van het Bkl. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van Bescherming van flora en fauna genoemd in artikel 8.74j lid 1b onder 4 en artikel 8.74k lid 1b onder 1 van het Bkl.

In het Activiteitenplan staat het belang op de volgende manier beschreven:

“VOLKSGEZONDHEID OF OPENBARE VEILIGHEID

Er zijn diverse klachten van bewoners binnen gekomen bij Woningstichting Woonservice over vocht, tocht en schimmelproblemen in de woningen. Deze problemen komen voort uit slechte ventilatie. Dit zal verbeterd moeten worden, aangezien het slechte binnenklimaat effect kan hebben op de gezondheid van de bewoners.

De WHO heeft in 2009 een uitgebreid literatuuronderzoek uitgevoerd, waarbij epidemiologische, klinische en toxicologische onderzoeken zijn gebruikt om een mogelijk verband tussen vochtige woonomstandigheden en gezondheidseffecten aan te tonen. Hun conclusies zijn als volgt:

- Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties;*
- Blootstelling aan schimmels en andere vocht gerelateerde bacteriën geeft een verhoogd risico op zeldzame aandoeningen;*
- Resultaten van toxicologisch onderzoek duiden op het optreden van diverse toxische en ontstekingsreacties in de luchtwegen na blootstelling aan micro-organismen, alsmede hun sporen;*
- Alhoewel allergische personen extra gevoelig zijn voor biologische en chemische agentia in vochtige woonmilieus, zijn ook gezondheidseffecten gevonden in niet-allergische populaties.*

Door toename van de prevalentie van astma en allergieën is ook het aantal individuen toegenomen dat gevoelig is voor vochtige woonmilieus. Vochtige woonomstandigheden en microbiële groei in het binnenmilieu en in constructies moet zoveel mogelijk worden voorkomen om negatieve gezondheidseffecten te vermijden (RIVM, 2012).

Woonservice gaat het binnenklimaat verbeteren op de volgende manieren:

- Aanbrengen van ventilatie roosters in kozijn en ramen, volgens ventilatieberekening.*
- Mechanische ventilatie CO2 aangestuurd*
- Nieuwe tochtwering in de kozijnen en woning tochtdicht maken (aansluitingen verschillende materialen onderling, aan de binnenzijde)*
- Ramen en deuren nalopen op goede sluiting, naad en kierdicht.*
- Bij langslopen van de al gevulde spouwen en daar waar nodig bijvullen.*
- Zolders aan binnenzijde isoleren als dit nog niet aan de buitenzijde is gedaan.*

VOOR HET MILIEU GUNSTIGE EFFECTEN

De woningbouwverenigingen zitten in een transitie naar energiezuiniger wonen en daarmee duurzamere woningen. Een essentieel onderdeel in de verduurzaming van woningen bestaat uit het verbeteren van de isolatie. Het verminderen van de energiebehoefte van woningen is belangrijk voor een gezond leefklimaat voor iedereen en is daarmee van openbaar belang en van invloed op de volksgezondheid. Alle woningen van woningcorporaties dienen gemiddeld energielabel B te hebben. Dit is het gevolg van bindende afspraken tussen provincies en woningcorporaties. De werkzaamheden bij deze woningen zullen bijdragen aan deze doelstelling.

Naast de noodzaak om de woningen milieuvriendelijker te maken, is in de huidige energiecrisis de energierekening voor de bewoners onbetaalbaar geworden. Hierdoor is de noodzaak tot verduurzaming toegenomen. Een aantal woningen binnen het plangebied heeft label D. Het doel is om dit minimaal te verhogen naar energielabel B. Woningcorporaties zijn ook vanuit de overheid verplicht om dit soort type

woningen met dit soort slechte labels te isoleren en dat is ook de reden dat er werkzaamheden uitgevoerd gaan worden.

Wij kunnen instemmen met het in de aanvraag beschreven belang. Dit belang vormt een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen. Met het belang “bescherming van flora en fauna” welke ook in de aanvraag wordt genoemd, kunnen wij niet instemmen. De voorgenomen activiteiten zijn niet noodzakelijk voor het realiseren van meer voorzieningen voor beschermde soorten maar voor de verduurzaming van woningen.

4.2 Alternatievenafweging

In het Activiteitenplan staat de alternatievenafweging op de volgende manier beschreven:

“NUL-ALTERNATIEF

Het nul alternatief is de woningen niet te onderhouden, en dus het binnenklimaat niet te verbeteren. Gezien de noodzaak om vocht en schimmel tegen te gaan, is dit geen wenselijk alternatief. Ook geen onderhoud plegen is geen alternatief, aangezien de woningen dan verloederen, en dat op de lange termijn tot meer problemen zal gaan lijden (zoals lekkages).

LOCATIE EN WERKZAAMHEDEN

Het project is gebonden aan de locatie van de woningen. Een alternatieve locatie is dus niet aan de orde. Het alternatief is het slopen van de woningen om daarna duurzame woningen terug te bouwen. Dit alternatief levert zou meer nadeel opleveren voor de beschermde diersoorten ten opzichte van het verduurzamen van de bestaande woningen, aangezien dan ook de nesten en verblijfplaatsen in daken verdwijnen. Een ander alternatief is het van binnenuit isoleren van de muren, maar dit is niet uitvoerbaar door de beperkte ruimte aan de binnenzijde van de woningen.

Het plangebied is geschikt voor en in gebruik door huismussen, gierzwaluwen, huiszwaluwen en vleermuizen. Er wordt door de werkzaamheden al rekening gehouden met deze dieren (door bijvoorbeeld de daken van binnenuit te isoleren). In de nieuwe situatie worden permanente voorzieningen gerealiseerd, waardoor het plangebied in de nieuwe situatie wederom geschikt is als nest- en verblijfplaats voor vleermuizen en huiszwaluwen. Tevens zullen de nieuwe verblijfplaatsen en nestplaatsen duurzaam beschikbaar zijn. Er is geen gunstiger alternatief voor de beschermde soorten dat reëel uit te voeren is.

PLANNING

Met de in Hoofdstuk 5 beschreven werkwijze en planning buiten de meest kwetsbare periode van vleermuizen en de broedperiode van vogels, wordt reeds het meest gunstige alternatief met de minste negatieve effecten op deze soorten toegepast.

CONCLUSIE ALTERNATIEVEN

Uit voorgaande blijkt dat de gekozen uitvoeringswijze en planning op korte en lange termijn het meest gunstige scenario is voor een duurzaam beleid van de verblijfplaatsen van vleermuizen en huiszwaluwen. Er is geen andere, bevredigende oplossing met een beter resultaat voorhanden.”

Door buiten de kwetsbare periode van de betrokken soorten te werken en voldoende alternatieven aan te bieden gedurende en na uitvoering van de werkzaamheden onder toezicht oog van een ecologisch deskundige, wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Voor de ingreep bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3 Staat van instandhouding

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als zeer ongunstig. De landelijke populatie broedparen wordt geschat op 600.000-1.000.000 (2018-2020) waarvan zich ongeveer 6% van de populatie zich bevindt in Drenthe. De laatste jaren vertoont de populatie in Drenthe een matige toename (www.sovon.nl).

Enkel in Hooghalen is sprake van aantasting van huismusnesten. In Hooghalen zijn verspreid over het dorp ongeveer 60 broedparen waargenomen (activiteitenplan). De lokale staat van instandhouding lijkt hier gunstig. De werkzaamheden hebben slechts een tijdelijk effect op vier nestplaatsen in Hooghalen. Na afronding van de werkzaamheden zijn de woningen weer geschikt voor huismus. Doordat de werkzaamheden ook buiten de kwetsbare perioden voor huismus worden uitgevoerd hebben de werkzaamheden geen negatieve effecten op de staat van instandhouding van huismus.

Huiszwaluw

De landelijke staat van instandhouding van huiszwaluw is beoordeeld als zeer ongunstig. De landelijke populatie broedparen wordt geschat op 85.000-120.000 (2018-2020) waarvan zich ongeveer 4% van de populatie zich bevindt in Drenthe (www.sovon.nl).

Enkel in Oranje zijn huiszwaluwnesten waargenomen. Het zwaartepunt van de populatie bevindt zich echter buiten het plangebied, bij het voormalig gebouw van Speelstad Oranje. In de andere dorpen zijn geen huiszwaluwen aangetroffen waardoor gegevens om een uitspraak te doen over de staat van instandhouding ontbreken. Bij de werkzaamheden gaat één huiszwaluwnest verloren. Door de werkzaamheden buiten de broedperiode van huiszwaluw uit te voeren en voldoende alternatieve nestplaatsen te realiseren hebben de werkzaamheden geen negatieve effecten op de staat van instandhouding van de huiszwaluw.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuisensoort. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als onbekend. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen.

Door het grote aantal waargenomen verblijfplaatsen wordt de lokale staat van instandhouding in de verschillende dorpen beoordeeld als gunstig. In vier dorpen was de activiteit van gewone dwergvleermuis direct buiten het plangebied gelijk of groter dan binnen het plangebied. In Beilen was dit niet het geval maar zijn in de wijdere omgeving rondom het plangebied ook verschillende verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen.

De werkzaamheden hebben effect op een klein deel van de populatie gewone dwergvleermuis. Door buiten de kwetsbare periode van de soort te werken, de woningen voorafgaand van de werkzaamheden natuurvrij te maken en in de toekomstige situatie voldoende nieuwe verblijfplaatsen aan te bieden, worden negatieve effecten op de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis niet verwacht.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in Nederland een algemeen voorkomende soort. De landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is beoordeeld als matig ongunstig. De populatie wordt geschat op 50.000 tot 100.000 individuen (BIJ12, 2017).

Enkel in Oranje en Nieuw- Balinge zijn ruige dwergvleermuizen vastgesteld. De populatie in Oranje maakt mogelijk deel uit van een grotere populatie in dorpen in de omgeving zoals Hoogersmilde. In Nieuw- Balinge zijn ook slechts lage aantallen ruige dwergvleermuizen gehoord waarbij het vermoeden is dat deze individuen deel uitmaken van een kleine populatie die in de nazomer verspreid aanwezig is in Nieuw- Balinge en de kleine dorpen in de directe omgeving. In Oranje en Nieuw- Balinge lijkt de staat van instandhouding redelijk te zijn. In de dorpen waar geen ruige dwergvleermuizen zijn vastgesteld is de staat van instandhouding onbekend. De werkzaamheden hebben slechts invloed op een klein deel van de populatie ruige dwergvleermuizen. Door buiten de kwetsbare periode van de soort te werken, de woningen voorafgaand van de werkzaamheden natuurvrij te maken en in de toekomstige situatie voldoende nieuwe verblijfplaatsen aan te bieden, worden negatieve effecten op de staat van instandhouding van ruige dwergvleermuis niet verwacht.

Conclusie

Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in bovenstaande staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de vergunninghouder de vergunning heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De vergunninghouder is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om nadelige gevolgen te voorkomen.

Artikel 1.7 van de Omgevingswet en artikel 11.27 van het Bal bevatten respectievelijk de algemene en specifieke zorgplicht in het kader van een flora- en fauna-activiteit. De zorgplicht gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Rekening houden met het broedseizoen van vogels valt ook onder de specifieke zorgplicht. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij een omgevingsvergunning te verlenen. Aan deze vergunning zijn de voorschriften verbonden, zoals vermeld in dit besluit.